

Cod întrebare:	MMP_0044	Nr. înreg. MMP	161275/DM/ 21.03.2011
Nume	Serafin Sorina-Mihaela		

Întrebare

Petenta nu este de acord cu proiectul minier

" Trei lucruri ma determina sa nu fiu de acord cu el:

- 1) Riscul producerii unui accident asemanator celui de la Baia Mare, distrugerea mediului inconjurator.
- 2) Distrugerea galeriilor romane, care ar putea deveni atractie turistica.
- 3) Distrugerea cimitirelor si a bisericilor, ceea ce constituie un sacrilegiu....."

Atasament:

Se anexează la solicitarea către SC RMGC SA

Răspuns

1) Nu există un risc privind producerea unui accident asemanator celui de la Baia Mare

Proiectul Roșia Montană a fost elaborat în conformitate cu cele mai noi reglementări în materia managementului deșeurilor și al riscurilor pentru mediul înconjurător, respectiv cu cele mai înalte standarde în acest domeniu, luând în calcul toate categoriile de riscuri posibile. Măsurile de protecție adoptate în cazul proiectului Roșia Montană au fost proiectate în baza evaluărilor unor maxime de pericol, precum și în baza lecțiilor învățate ca urmare a unor accidente petrecute în trecut, printre care și cel de la Baia Mare.

Spre exemplu, lecțiile învățate ca urmare a accidentului de la Baia Mare pot fi sintetizate după cum urmează:

- (i) realizarea unui circuit deschis al apei în sistemul iazului de decantare al sterilului;
- (ii) mărirea capacității tehnologice de denocivizare a apelor reziduale;
- (iii) monitorizarea continuă a sistemului de transport prin conducte și de siguranță în funcționare a iazului;
- (iv) realizarea unor studii de securitate tehnologică și a unor planari de urgență în acord cu recomandările internaționale (UNEP – APELL, Directivele Seveso – Directiva Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene (CE) Nr. 105 din 16 decembrie 2003 de modificare a Directivei 96/82/CE a Consiliului privind controlul asupra riscului de accidente majore care implică substanțe periculoase, respectiv Directiva Consiliul Uniunii Europene (CE) Nr. 82 din 9 decembrie 1996 privind controlul asupra riscului de accidente majore care implică substanțe periculoase), aplicarea Codului cianurii, comunicarea riscului către comunitățile locale și perfecționarea colaborării cu factorii implicați în managementul situațiilor de urgență.

Proiectul Roșia Montană se deosebește în mod fundamental de cel de la Baia Mare, printre altele, ca urmare a:

- tehnologiilor moderne folosite;
- standardelor internaționale și europene implementate ce sunt în deplină conformitate cu directivele comunitare;
- Proiectul Roșia Montană se conformează normelor Uniunii Europene și este elaborat astfel încât să nu fie necesară exceptarea de la reglementări existente sau propuse, această situație fiind aplicabilă din prima zi de funcționare.
- implementarea de către RMGC a celor mai bune tehnici disponibile (BAT);
- procedurile de denocivizare și tehnologiile și procedeele aplicate cu privire la cianuri ce se situează astfel sub nivelul admis de norme aplicabile;
- indicatorii cheie ai Proiectului Roșia Montană sunt diferiți cei aplicabili în cazul Baia Mare, printre altele prin, denocivizarea cianurii în cadrul uzinei de procesare, proiectul și construcția iazului de decantare a sterilului (IDS) și a digurilor, managementul iazului propriu-zis, asigurarea resurselor financiare, raportarea publică, implicarea factorilor interesați și procedurile de verificare.

Principiile sus-menționate sunt detaliate în continuare pe scurt, acestea fiind prezentate pe larg în cadrul Capitolului 7 – Situații de risc la raportul EIM și în documentele anexă la acesta.

Proiectul din Roșia Montană este fundamental diferit de cel de la Baia Mare, de la proiectarea și managementul obiectivului, asigurarea resurselor financiare, raportarea publică, implicarea factorilor interesați, până la procedurile de verificare și conformare, ce sunt realizate la cele mai înalte standarde în cadrul proiectului Roșia Montană. Practicarea agriculturii pe suprafața iazului de decantare a sterilului, fiind considerată de majoritatea standardelor periculoasă, nu este recomandată. A alternative mai potrivite ar fi amenajări de agrement, ca de exemplu terenuri de golf sau trasee pentru plimbări.

De fapt, astfel cum indicam mai sus, ca urmare a accidentului de la Baia Mare, proiectul Roșia Montană corespunde celor mai stricte standarde. Autoritățile române, prin Termenii de referință, au solicitat ca RMGC să respecte Directiva a Parlamentului European și a Consiliului 2006/21/CE din 15 martie 2006 privind gestionarea deșeurilor din industriile extractive, chiar înainte ca această să intre în vigoare în Europa sau România.

Accidentul de la Baia Mare a modificat fundamental normele și reglementările din Europa cu privire la producerea, transportul și utilizarea cianurii. Noile standarde mai stricte (respectiv, cele mai înalte din lume) fac imposibilă reglementarea în Europa a oricărui nou proiect minier cu un concept și proceduri de operare similare celui de la Baia Mare.

Studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM) depus de RMGC anul trecut este primul din România care se conformează normelor Uniunii Europene și este elaborat astfel încât să nu fie necesară nici măcar o singură excepție de la reglementări existente sau propuse. Pentru a exemplifica angajamentul RMGC de a respecta cele mai înalte standarde, ori de câte ori cerințele românești diferă față de cele ale Uniunii Europene, Gabriel Resources/ RMGC a ales să se supună celor mai stricte dintre ele. În acest sens, este important de precizat că în timp ce exploatarea aurifere pre-existente vor avea la dispoziție 10 ani pentru a ajunge să se conformeze celor mai stricte standarde legale, proiectul Roșia Montană va respecta aceste standarde din prima zi de funcționare.

De menționat că o schimbare importantă ce a avut loc în urma accidentului de la Baia Mare este reprezentată de introducerea Codului de Management al Cianurii, la care Gabriel Resources/ RMGC este parte semnatară și care prevede reguli stricte pentru producerea, transportul și utilizarea cianurii. De asemenea, Codul include cerințe cu privire la asigurarea resurselor financiare, prevenirea accidentelor, intervenția în caz de urgență, raportarea publică, implicarea factorilor interesați și procedurile de verificare. Codul Internațional de Management al Cianurii poate fi consultat la adresa de internet www.cyanidecode.org.

Concret, proiectul Roșia Montană diferă față de cel de la Baia Mare în ceea ce privește fiecare indicator cheie – cum ar fi denocivizarea cianurii în cadrul uzinei de procesare, proiectul și construcția iazului de decantare a sterilului (IDS) și a digurilor, managementul iazului propriu-zis, asigurarea resurselor financiare, raportarea publică, implicarea factorilor interesați și procedurile de verificare. Astfel, Proiectul Roșia Montană nu poate fi comparat în nici un fel cu cel de la Baia Mare și nu ar trebui să ridice temeri privind posibilitatea intervenirii unor pericole similare celor întâmpinate la Baia Mare.

Concret, cianura utilizată în procesul tehnologic va fi supusă unui proces de distrugere, iar cianura reziduală depozitată împreună cu sterilele în iazul de decantare se va descompune rapid până la niveluri cu mult sub cele maxim admise prin normativele în vigoare. Având în vedere că denocivizarea va avea loc înainte de depozitarea sterilelor în iazul de decantare, acestea vor conține concentrații foarte scăzute de cianură (5-7ppm), valoare sub limita admisă de 10 ppm ce a fost adoptată relativ recent în Directiva a Parlamentului European și a Consiliului 2006/21/CE din 15 martie 2006 privind gestionarea deșeurilor din industriile extractive. Acest sistem de utilizare și eliminare a cianurii în exploatarea aurifere este considerat BAT (cea mai bună tehnică disponibilă) de către Uniunea Europeană.

Aceasta este o diferență esențială față de proiectul de la Baia Mare: uzina de la Baia Mare nu are un sistem de distrugere a cianurii (proces de denocivizare), așa cum are proiectul Roșia Montană. Prin urmare, concentrația de cianură în sterilele depozitate în iazul de decantare de la Baia Mare a fost cuprinsă între 120-400 ppm. Astfel, în cazul foarte puțin probabil al unei scurgeri, cantitatea de cianură din apă va reprezenta o mică parte din ceea ce s-a întâmpnat la Baia Mare.

Barajul propus pentru iazul de decantare a sterilelor și barajul sistemului secundar de retenție sunt proiectate în mod riguros cu depășirea condițiilor impuse de reglementările românești și internaționale, cu capacitate de înmagazinare a volumelor de apă rezultate ca urmare a unor precipitații abundente și cu prevenirea fenomenului de cedare a barajului datorită deversării peste baraj, și a scurgerilor de cianură, precum și a poluării apelor de suprafață sau subterane aferente. Proiectul de la Baia Mare nu a fost proiectat la aceleași standarde înalte și nu a avut capacitatea necesară pentru a face față evenimentului meteorologic extrem din anul 2000.

Pentru a asigura o capacitate suficientă pentru evitarea deversării peste dig, cota corespunzătoare fiecărei etape de realizare a IDS este determinată ca sumă a volumelor proiectate necesare pentru: (1) înmagazinarea apei tehnologice și sterilelor de procesare la un volum de sterile de procesare în regim de exploatare normală și cu volumul mediu al iazului de decantare; (2) înmagazinarea debitelor rezultate în urma a două fenomene de precipitații maxime probabile și (3) asigurarea unei plaje de steril și a unei înălțimi de gardă pentru protecția împotriva valurilor, în fiecare stadiu al operațiunilor; un criteriu restrictiv pentru înălțimea de gardă se bazează pe debitul maxim de inundație probabil la care se adaugă 1 metru ca înălțime de urcare a valurilor.

Iazul de decantare a sterilelor a fost proiectat pentru a face față celor mai critice fenomene de precipitații maxime probabile. Mai mult, pentru a garanta că iazul de decantare poate înmagazina în orice moment debitele rezultate în urma unui fenomen sever de precipitații maxime probabile, acesta a fost de fapt proiectat pentru a reține apele de viitură rezultate în urma a două fenomene PMP consecutive. Prin urmare, iazul de decantare a sterilului de la Roșia Montană este proiectat pentru a reține un volum total de viitură de peste patru ori mai mare decât cel prevăzut de normele românești și de 10 ori mai mare decât precipitațiile înregistrate la momentul cedării digului iazului de la Baia Mare. În cadrul barajului va fi construit un descărcător de siguranță, pentru cazul puțin probabil în care pompele se opresc din funcționare ca urmare a unor întreruperi de curent sau avarie, simultan cu un al doilea fenomen de precipitație maximă probabilă. Prin urmare, normele de proiectare a iazului de decantare a sterilelor depășesc în mod semnificativ cerințele legale privind siguranța în funcționare. Aceasta pentru a se asigura că riscurile asociate utilizării Văii Corna pentru depozitarea sterilului sunt mult sub ceea ce este considerat ca sigur în viața de zi cu zi.

Barajul iazului de decantare a sterilului pentru proiectul Roșia Montană va fi construit prin metoda de înălțare în ax, folosind anrocamente de împrumut și rocă sterilă – ceea ce este BAT. Studiul EIM descrie modul în care se va construi barajul din rocă solidă, acesta fiind proiectat de MWH, una dintre cele mai renumite firme de proiectare a barajelor din lume și analizat și avizat de experți atestați în iazuri din România. Înainte de exploatare, barajul trebuie autorizat pentru funcționare de către Comisia Națională pentru Siguranța Barajelor (CONSIB). RMGC a angajat cei mai renumiți experți din lume pentru a asigura securitatea muncitorilor din cadrul proiectului și a comunităților învecinate. Digul de la Baia Mare a fost construit din sterile grosiere, nu din anrocamente și astfel nu a putut face față fenomenului meteorologic extrem din anul 2000.

Iazul de la Roșia Montană va fi prevăzut cu sistem de drenaj deasupra barajului de amorsare și un sistem de bretele drenante, filtru granular și pompe – conform BAT – pentru a colecta, controla și monitoriza exfiltrațiile. Concret, iazul de decantare și barajul au fost proiectate la cele mai înalte standarde pentru a preveni poluarea apelor subterane și pentru a monitoriza permanent calitatea acestora și a izola toate exfiltrațiile detectate - un sistem care a fost verificat prin studii hidrogeologice. În mod concret, elementele de proiectare cuprind un sistem de etanșare a cuvetei IDS constituit din coluviu re-compactat care satisface condiția unei permeabilități de 1×10^{-6} cm/sec, o diafragmă de etanșare în fundația barajului de amorsare cu rolul de a controla infiltrațiile, un nucleu cu permeabilitate redusă la barajul de amorsare cu același rol de control al infiltrațiilor și un baraj și un iaz de colectare a infiltrațiilor sub piciorul barajului de sterile pentru colectarea și retenția tuturor debitelor de infiltrații care ajung dincolo de axul barajului.

În ceea ce privește managementul, iazul de la Baia Mare a fost încadrat în Categoria C - care nu necesită supraveghere sau monitorizare specială. Proiectul Roșia Montană este încadrat în Categoria A, ceea ce înseamnă că înainte de obținerea autorizațiilor este necesară realizarea unui evaluări a impactului asupra mediului cu detalii referitoare la condițiile inițiale, impactul proiectului și măsurile de atenuare, precum și măsuri ulterioare de monitorizare și raportare.

În sfârșit, proiectul de la Baia Mare nu dispunea de un Plan de management al cianurii. Prin comparație,

proiectul Roșia Montană dispune de un Plan de management al cianurii care se conformează Codului internațional de Management al Cianurii (CIMC) – BAT pentru proiectele actuale.

În plus, trebuie subliniat că RMGC a dezvoltat cu privire la Proiectul Roșia Montană un plan complet și complex de prevenire și combatere a poluării accidentale, plan disponibil pe pagina de internet (<http://www.rmgc.ro/proiectul-rosia-montana/mediu/evaluarea-impactului-asupra-mediului-la-rosia-montana.html>), conform standardelor BAT sus-menționate.

Până în anul 1999 galeriile romane de la Roșia Montană nu au fost studiate de către specialiști în domeniul arheologiei miniere, deși existența lor era cunoscută de mai bine de 150 de ani. Practic acest tip de vestigii arheologice erau înainte de anul 2000 o necunoscută din perspectiva unei abordări științifice, referirile legate de acestea fiind de cele mai multe ori empirice. Nici vestigiile arheologice de suprafață nu erau mai bine cunoscute anterior anului 2000, nefiind efectuate aici cercetări arheologice în adevăratul sens al cuvântului, ci informațiile provenind din descoperiri întâmplătoare ocazionate de lucrări agricole, activități de construire etc.

Cercetările de arheologie minieră efectuate - începând din anul 1999 și până în prezent - de către o echipă specializată pluridisciplinară de la Universitatea Toulouse Le Mirail (Franța) coordonată de către dr. Beatrice Cauuet au avut în vedere realizarea – în premieră în România – a unui studiu de detaliu asupra acestui tip de vestigii arheologice, respectiv galeriile miniere vechi, de epocă antică și nu numai. Amplele cercetări și studii de patrimoniu efectuate în perioada 2000-2006 au permis conturarea unei imagini cuprinzătoare a acestor valori aparținând patrimoniului cultural național, cât și adoptarea unor măsuri specifice în ceea ce privește protejarea acestora.

Studierea acestor structuri a însemnat așadar mai buna lor cunoaștere și a determinat în aceeași măsură luarea unor decizii pertinente în ceea ce privește conservarea și punerea lor în valoare. În baza rezultatelor cercetărilor efectuate până acum (finalizate pentru masivele Cetate, Cârnic, Jig și în curs de desfășurare în masivul Orlea) s-a luat decizia conservării și punerii în valoare a următoarelor zone cu lucrări miniere vechi:

galeria Cătălina Monulești – galerie situată în Centrul Istoric al satului Roșia Montană, unde în trecut au fost descoperite cel mai însemnat lot de tăblițe cerate și un sistem antic de drenare a apelor de mină;
sectorul minier Păru Carpeni – situat în zona de sud-est a masivului Orlea unde a fost decoperit un sistem de camere suprapuse echipat cu instalații romane de lemn (roți, canale etc.) pentru drenare;
zona Piatra Corbului – situată în partea de sud-vest a masivului Cârnic, aici fiind păstrate urme ale exploatărilor cu foc și apă din perioada antică și medievală;
zona masivului Văidoaia – în partea de nord-vest a satului Roșia Montană, unde se păstrează zone de exploatare de suprafață datând din epoca antică.

Prin cercetările arheologice preventive din anii 2001-2006 au fost conturate și cercetate 13 situri arheologice, pentru unele dintre acestea - după finalizarea cercetărilor exhaustive - s-a luat decizia aplicării procedurii de descărcare de sarcină arheologică, iar în alte cazuri s-a hotărât conservarea in situ – incinta funerară de la Tăul Găuri, vestigiile romane de pe Dealul Carpeni; Cercetarea în detaliu în zona Orlea a fost programată pentru intervalul 2007-2012.

În ceea ce privește galeriile miniere istorice datând din epoca romană descoperite în sectoarele miniere Cătălina Monulești și Păru Carpeni, sunt prevăzute ample lucrări de redeschidere, consolidare și amenajare care să permită conservarea lor in situ și amenajarea lor pentru un circuit public de vizitare. Această decizie a luat în considerare valoarea și semnificația vestigiilor arheologice excepționale păstrate în aceste galerii, respectiv instalații romane din lemn realizate în epoca romană pentru evacuarea apelor de mină (așa-numitele „roți romane”). În același timp, galeria Cătălina Monulești are faima de a fi cea în care – la mijlocul secolului al XIX-lea – a fost descoperit cel mai semnificativ lot de tăblițe cerate (conform surselor de arhivă istorică fiind vorba de 11 piese, dintr-un total cunoscut până astăzi de 32 de astfel de artefacte).

Cea mai mare parte a lucrărilor miniere antice din masivul Cârnic, dar și din celelalte sectoare miniere, sunt accesibile, în condiții dificile, doar specialiștilor, fiind practic aproape inaccesibile publicului larg. Mai mult, normele de securitate ce reglementează desfășurarea unor activităților publice de vizitare în muzeele din Uniunea Europeană și care vor fi adoptate și în România, nu sunt compatibile cu transformarea integrală a galeriilor romane, expuse în permanență unor factori de risc ridicat, într-un spațiu public destinat turiștilor.

Subliniem însă faptul că vor exista porțiuni consistente de galerii romane care vor fi păstrate *in situ*. Ca o măsură de minimizare a acestui impact, pe lângă cercetarea deplină și publicarea rezultatelor acestei cercetări, specialiștii au considerat că este necesară realizarea unui model grafic tridimensional al acestor structuri, cât și realizarea unor replici la scara de 1:1 a acestora în cadrul viitorului muzeu al mineritului care va fi construit în curând la Roșia Montană.

Ca o alternativă s-a avut în vedere și elaborarea unui studiu de specialitate prin care s-au făcut estimări financiare legate de conservarea integrală și punerea în circuit turistic a galeriilor situate în Masivul Cărnic. Astfel trebuie precizat că investițiile necesare pentru amenajarea și întreținerea unui circuit public de vizitare în acest masiv se ridică la un nivel nejustificabil economic (vezi în anexă broșura informativă intitulată Evaluarea costurilor lucrărilor de amenajare a rețelelor miniere istorice din masivul Cărnic elaborată în colaborare de către firmele britanice Gifford, Geo-Design și Forkers Ltd.).

Pentru zona masivului Orlea cercetările efectuate până în prezent au avut caracter preliminar. Cercetarea de detaliu a acestei zone este planificată pentru perioada 2007-2012, iar la finalizarea acestor cercetări vor putea fi luate – conform prevederilor legale în vigoare - măsurile care se impun – fie conservarea *in situ* a unor tronsoane, fie aplicarea procedurii de descărcare de sarcină arheologică a unora dintre acestea. Informații de detaliu asupra descoperirilor arheologice întâmplătoare și a cercetărilor arheologice preliminare (de suprafață și subteran) din zona masivului Orlea au fost publicate în Studiul de Impact asupra Mediului pentru Proiectul Roșia Montană, vol. 6 – Studiu de condiții inițiale asupra patrimoniului cultural, Anexa I, p. 219-222. Amintim că în cadrul studiului se face precizarea: “Cum dezvoltarea Proiectului în zona Orlea este preconizată pentru o dată mai târzie, investigațiile de arheologie de suprafață se vor concentra în acest perimetru începând din 2007. Astfel, activitățile de construcție implicate de dezvoltarea Proiectului, nu vor putea fi inițiate înainte de finalizarea cercetărilor arheologice, desfășurate în conformitate cu prevederile legislative românești și recomandările și practicile internaționale.” (Studiul de condiții inițiale asupra patrimoniului cultural, vol. 6, p. 43).

În masivul Orlea a fost amenajat în cursul anilor '80 un Muzeu al Mineritului la Roșia Montană. În acest sens, în acest perimetru minier s-au amenajat o serie de galerii aflate într-o stare bună de conservare, care au fost separate prin ziduri de beton de lucrările miniere moderne prin care erau accesibile. Ca și lucrările miniere din Cărnic, precum și din celelalte sectoare miniere de la Roșia Montană, galeriile din Orlea au profil trapezoidal caracteristic. De asemenea, și aceste lucrări antice au avut de suferit de-a lungul timpului „remodelări” succesive, respectiv reluări miniere în scopul exploatarei unor noi rezerve de minereu. Aceste activități miniere au condus la distrugerea unei părți a acestor vestigii antice. Mai mult, starea lor de conservare se degradează accentuat mai ales în urma activității miniere recente care a folosit abaterea prin perforare – pușcare, ceea ce a condus la destabilizarea rocilor și accentuarea degradării vestigiilor miniere subterane. Îndepărtarea rambleului din lucrările miniere antice din cursul cercetărilor arheologice miniere, reprezintă un alt factor care contribuie la fragilizarea lucrărilor miniere antice. Degradarea stării de conservare a vestigiilor miniere din toate epocile este accentuată și de închiderea exploatarei miniere conduse de Minvest (1 iunie 2006), care asigură, e drept că la un nivel minim, drenajul de ansamblu al sistemului de galerii al minei de la Roșia Montană. Închiderea activității miniere, care în conformitate cu normele naționale în vigoare implică un spectru extrem de larg de măsuri de conservare, s-a tradus la Roșia Montană doar printr-o stopare a activității extractive, mina fiind pur și simplu abandonată. După numai câteva luni de abandon, principală cale de drenare a apelor de mină, respectiv galeria Sf. Cruce din Orlea, se află într-o stare critică, apele de mină colmatând de fapt căile de drenare lungi de mai mulți kilometri. În cazul în care acest patrimoniu minier va fi doar „înghețat”, fără a se organiza măsuri de întreținere, în scopul conservării lui pentru generațiile viitoare, rezultatul va fi dezastruos, iar ceea ce încă mai există va dispărea ca urmare a surpărilor și inundațiilor din subteran. Un exemplu edificator în acest sens îl constituie – din păcate - „treptele romane” de la Brad (vestigii miniere de epocă romană cuprinse de asemenea în Legea 5/2000), unde, după ce s-au stopat lucrările de întreținere, acestea au devenit practic inaccesibile.

Ținând cont de importanța patrimoniului cultural de la Roșia Montană și de prevederile legale în vigoare, S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) a alocat în perioada 2001-2006 un buget pentru cercetarea patrimoniului de peste 10 milioane USD. Mai mult decât atât, ținând cont de rezultatele cercetărilor, de opiniile specialiștilor și deciziile autorităților competente, bugetul prevăzut de către companie pentru cercetarea, conservarea și restaurarea patrimoniului cultural al Roșiei Montane în viitorii ani, în condițiile implementării proiectului minier, este de 25 de milioane de dolari, așa cum a fost făcut public în Studiul de Impact asupra Mediului în mai 2006 (vezi Raport la Studiul de Impact asupra Mediului, vol. 32, Plan de Management pentru

patrimoniul arheologic din zona Roșia Montană, p. 78-79). Astfel, se are în vedere continuarea cercetărilor în zona Orlea, dar în special crearea unui **Muzeu modern al Mineritului** cu expoziții de **geologie, arheologie, patrimoniu industrial și etnografic**, precum și amenajarea accesului turistic în galeria **Cătălina-Monulești** și la monumentul de la **Tău Găuri**, cât și **conservarea și restaurarea celor 41 de clădiri monument istoric și a zonei protejate Centru Istoric Roșia Montană**.

Pentru informații de sinteză asupra istoricului cercetărilor și al principalelor descoperiri legate de galeriile istorice de la Roșia Montană, precum și pentru a cunoaște concluziile specialiștilor în această chestiune, dar și evaluările făcute pentru realizarea unui traseu turistic dedicat structurilor miniere istorice din masivul Cârnic sau opiniile formulate în anul 2004 de către Edward O'Hara, raportor pe probleme de patrimoniu al Adunării Parlamentare a Consiliului Europei, vă rugăm să consultați anexele intitulate „Informații cu privire la patrimoniul cultural al Roșiei Montane și gestionarea acestuia” și „Evaluarea costurilor lucrărilor de amenajare a rețelelor miniere istorice din masivul Cârnic”, precum și versiunea anexată, în limba română a raportului O'Hara. Informații de detaliu asupra problematicii complexe a studiului lucrărilor miniere vechi de la Roșia Montană, a rezultatelor acestor cercetări și a perspectivelor de punere a lor în valoare sunt disponibile în Studiul de impact asupra mediului pentru proiectul Roșia Montană, vol. 6 – Studiu de condiții inițiale, p. 26, 32-53, 79-105.

În concluzie, precizăm că, prin implementarea Proiectului minier Roșia Montană nu se va ajunge la distrugerea vestigiilor arheologice de la Roșia Montană. Cercetarea de acest tip – cunoscută sub denumirea de cercetare arheologică preventivă/de salvare - se face însă, peste tot în lume, în conexiune cu interesul economic pentru anumite zone, iar costurile acesteia, ca și costurile de punere în valoare și întreținere a zonelor păstrate, sunt asigurate de cei care fac investiția, realizându-se un parteneriat public–privat în sensul protejării patrimoniului cultural, conform prevederilor Convenției europene de la Malta (1992) cu privire la protejarea patrimoniului arheologic.

Se cuvine însă subliniat că în afara obligațiilor asumate de către RMGC, în privința protejării și conservării vestigiilor arheologice și a monumentelor istorice există o sumă întreaga de obligații care revin atât autorităților publice locale din Roșia Montană și județul Alba, cât și autorităților publice centrale, respectiv Statului Român. Planurile de management pentru patrimoniu cultural din cadrul Raportului la Studiul de Impact asupra Mediului aduc precizări asupra acestor aspecte (vezi Raport la Studiul de Impact asupra Mediului, vol. 32, Plan de Management pentru patrimoniul arheologic din zona Roșia Montană, p. 21-22, 47, 52-53, 66-67 și Raport la Studiul de Impact asupra Mediului, vol. 33, Plan de Management pentru monumentele istorice și zonele protejate din zona Roșia Montană, p. 28-29, 48-50, 52-53, 64-65, p. 98 – Anexa 1).

Toate aceste angajamente asumate public de către companie sunt prezentate pe larg în cadrul Raportului la Studiul de Impact asupra Mediului, vol. 33, Plan de Management pentru patrimoniul cultural.

În ceea ce privește impactul Proiectului asupra bisericilor, menționăm că RMGC, prin implementarea Proiectului, nu dorește distrugerea de biserici, monumente sau cimitire. De asemenea, RMGC nu cere comunității să renunțe la ceea ce constituie valorile sale culturale și morale, în schimbul unor beneficii economice. RMGC consideră că dezvoltarea economică nu trebuie contrapusă spiritualității și valorilor tradiționale.

Pornind de la aceste principii, din totalul de 7 biserici și 3 case de rugăciune cuprinse în perimetrul satelor Roșia Montană și Corna, vor fi afectate în mod direct de Proiect cele două biserici și cele două case de rugăciune din satul Corna. Cele două Biserici nu sunt clasificate ca monumente istorice. Astfel, au fost luate în calcul, până în momentul de față, toate opțiunile posibile și, acolo unde a fost fezabil și necesar, au fost modificate amplasamentele obiectivelor industriale, pentru ca impactul Proiectului asupra bisericilor și cimitirelor să fie cât mai redus.

În cazul celor două biserici, în contextul dezafectării lor, se vor lua o serie de măsuri de minimizare a impactului, printre care se numără și cercetarea arheologică preventivă a amplasamentelor lor și realizarea unui inventar detaliat al tuturor obiectelor de cult în vederea relocării acestora conform cutumelor religioase.

De asemenea, vor fi luate măsurile necesare pentru relocarea și reconstruirea acestor biserici acolo unde vor dori membrii congregațiilor religioase respective. În privința caselor de rugăciune (una utilizată de enoriași, cealaltă nefolosită de mai mult timp), în urma consultării enoriașilor aceasta va fi construită în cartierul de

strămutare Recea din Alba Iulia. Toate celelalte biserici și case de rugăciune situate în valea Roșiei nu vor fi afectate de către dezvoltarea proiectului minier.

În cazul Bisericii Ortodoxe și Greco-Catolice din satul Roșia Montană, s-au făcut modificări considerabile ale amplasării obiectivelor industriale ale proiectului, astfel încât acestea nu vor fi afectate direct de implementarea Proiectului, ci vor fi păstrate în bune condiții de conservare pe toată durata de existență a acestuia.

În centrul istoric al localității a fost construită o Biserică Ortodoxă începând cu anul 2007, iar lucrările sunt aproape finalizate; **noua Biserică Ortodoxă a fost construită cu implicarea comunității locale, administrației locale și județene și a companiei Roșia Montană Gold Corporation.** Edificarea noii Biserici Ortodoxe este un act de întregire a peisajului interconfesional al Centrului Istoric al Roșiei Montane, în care nu a existat până în prezent o Biserică Ortodoxă; Biserica poartă hramul Sfântului Andrei Cel Dintâi Chemat, Ocrotitorul României.

În cartierul de stramutare Recea, construit de compania minieră în Alba Iulia, a început construcția unei Biserici Ortodoxe, **construcția Bisericii este susținută în întregime de Roșia Montană Gold Corporation.**

Șase dintre cele 12 cimitire din Roșia Montană vor fi afectate de Proiect și aproximativ 410 morminte vor trebui să fie mutate. Soluția identificată în urma consultărilor a fost cea a strămutării mormintelor, pe baza solicitării familiilor în locațiile unde acestea optează să se mute, prin respectarea legislației, reglementărilor bisericești și a tuturor canoanelor cerute de Biserică, cheltuielile fiind suportate de compania minieră.

Cimitirele din Valea Roșiei, Valea Corna/Gura Cornii, care vor fi afectate de activitățile desfășurate în cadrul noii exploatare miniere, sunt programate să fie relocate în noile locații unde familiile optează să se mute.